

Важни термини в образователната система (Речник)

Abitur	Матурата дава право на следване в университет. Нарича се също зрелостен изпит. <i>(виж зрелостен изпит)</i>
Allgemeinbildende Schule	Общообразователните училища са всички видове училища, в които не се завършва с професионална квалификация.
Arbeitsgemeinschaften (AG)	Много училища предлагат работни групи ("РГ") с различни теми, в които учениците могат да участват (напр. хор, китара, дърводелство). Участието обикновено е доброволно и извън редовното учебно време. Например РГ могат да бъдат ръководени от учители, родители или по-големи ученици.
AVdual	„Дуална подготовка за професионално образование“ (Ausbildungsvorbereitung dual - AVdual) е насочена към млади хора, които все още се нуждаят от подкрепа за започване на професионална дейност след завършване на общообразователно училище. Едногодишната подготовка за професионално образование има дуален подход, т.е. тя се провежда както в училище, така и в предприятие.
Begleitende Lernhilfe	Децата, които посещават редовен клас, но все още не са сигурни в знанията си по немски език, могат да получат допълнителна помощ освен редовните учебни часове. Децата могат да подготвят домашните си работи, подпомагани от педагози и да упражняват немски език.
Beratungslehrkraft	Учителите по професионално ориентиране са учители, които са обучени от училищни психолози да съветват учениците и техните родители. Те са лица за контакт в случай на затруднения в училище или въпроси относно образователната система.
Berufliche Orientierung (BO)	Професионалното ориентиране (или: професионална ориентация) започва още в пети клас в Баден-Вюртемберг. Това има за цел да помогне на учениците да се справят с избора на професия на ранен етап и да могат да вземат квалифицирано решение на по-късен етап.
Bezugserzieher	Важно е децата да имат постоянен наставник, особено през първите години от живота си. Затова някои детски градини прилагат "системата наставник-възпитател". Това означава, че в началото за децата винаги се грижи едно и също лице. След известно време се включват и други възпитатели. Съответният наставник е и лицето за контакт с родителите.
Bildungspaket	С образователния пакет се подпомагат деца и младежи, чиито родители разполагат с малко средства. Той включва помощи за образование и участие, т.е. предложения в училище и през свободното време, например училищни екскурзии, настойничество, ваканционни грижи. Родителите могат да се възползват от образователния пакет, ако не могат да си позволят разходите за подобни предложения.
Bildungsplan / Lehrplan	Образователният план - по-рано: Учебен план - включва учебно съдържание и учебни цели в зависимост от вида на училището и училищното ниво. Плановете са публично достъпни и задължителни за учителите.

Einschulungsuntersuchung (ESU)	Преди децата да започнат училище, се уговаря среща със здравната служба. Медицинските специалисти проверяват, дали децата са готови според развитието им и здравословното състояние за посещаване на училище. Това е предучилищен преглед - накратко ESU.
Elternbeirat	Родителският съвет се състои от избрани представители на родителите от всички класове в училището. Той участва във всички важни въпроси, засягащи училището. Родителският съвет на училището избира председател на родителския съвет респ. председател както и негов заместник.
Elterngespräch	Редовният обмен на информация между родителите и учителите е важен, за да се осигури добра подкрепа за детето. Затова се провеждат редовни родителски срещи. И родителите, и учителите могат да поискат разговор. Обикновено той се провежда в училище и при желание може да бъде придружен от езиков посредник. Това се отнася и за детските градини.
Elternsprechtag	Денят за консултации между родители и учители се провежда редовно в много училища и е добра възможност за родителите да обменят идеи с учителите на децата си. Класният ръководител или директорът на училището кани по този повод родителите. Родителите могат предварително да посочат с кой учител искат да говорят. Денят за консултации с родителите не е задължителен, но е много важен за обмена.
Elternvertretung	За да се включат родителите в училищния живот и да им се даде възможност да изразят мнението си, във всеки клас има по двама представители на родителите. Тези лица се наричат родителско представителство. Те представляват родителите на класа в родителския съвет и в разговорите с учителите и информират останалите родители за важни неща. Всички родители от класа могат да се обърнат към родителското представителство.
Erziehungspartnerschaft	Образователното партньорство е свързано със сътрудничеството между родители и педагогически специалисти (напр. учители, възпитатели). Тъй като и двамата са отговорни за възпитанието - а също и за образованието - на детето, те трябва редовно да обменят идеи и да разговарят за трудностите.
Ferienbetreuung	По време на ваканциите училището е затворено и няма учебни занятия. Въпреки това много училища, сдружения или градове предлагат грижи за деца. Това е доброволно и често струва пари. Ако родителите не могат да плащат редовната вноска, обикновено е възможно да се направи и по-ниска вноска.
Ganztagsschule	В Баден-Вюртемберг все повече училища стават целодневни. В целодневните училища децата и младежите не само имат уроци сутрин, но и се грижат за тях поне 7 часа на ден. Съществуват задължителни целодневни училища, в които всички деца имат еднакво време за грижи. Има и избираеми форми, в които родителите могат да избират между 3 и 4 дни.

Gesamtelternbeirat (GEB)	Общият родителски консултативен съвет е орган, съставен от председателите на родителските съвети на всички държавни училища с една и съща училищна собственост (обикновено град или община). Той представлява интересите на родителите по отношение на училищната собственост.
Grundschulempfehlung	Препоръката за начално училище е оценка от страна на училището за това, кое средно училище е подходящо за дадено дете. Тя се изготвя от учителите на детето и се изпраща на родителите в писмен вид. Тази препоръка не е задължителна, но родителите трябва да я приемат на сериозно.
Grundschulförderklasse	По правило на 6 години децата започват училище. Понякога обаче децата се отлагат с една година, т.е. започват училище едва на 7-годишна възраст. Преди това те могат да посещават подготвителен клас в началното училище, където свикват с училището по игрови начин и отново са съзнателно насърчавани.
Hochschulreife	Зрелостният изпит удостоверява, че ученикът е способен да учи в университет. Прави се разлика между общата квалификация за прием в университет (Abitur), която е валидна за всички висши училища, и специалната квалификация за прием във висше училище (Fachabitur), която е валидна за университети по приложни науки.
Hochschulzugangsberechtigung	Всеки, който иска да учи в германски университет, се нуждае от така наречената „квалификация за прием за висше образование“. Това е образователна квалификация, която дава право на обучение в университет. Образователната степен може да бъде получена чрез академични или професионални резултати.
Hort	В занималнята се предоставят извънкласни грижи за ученици до 14-годишна възраст. Занималнята за деца след училище предлага доброволни следобедни грижи от понеделник до петък и обикновено е отворена и по време на училищната ваканция. Тя може да бъде в училището или в близост до него.
Inklusion	Децата, които имат право на специална образователна подкрепа, могат да посещават логопедичен център за консултиране и лечение (вж. SBBZ) или общообразователно училище. В общообразователното училище те учат заедно с всички останали ученици; това се нарича приобщаване. По правило те получават допълнителна помощ едновременно с уроците или по време на тях.
Inklusionskraft	Служителят, работещ за приобщаването се нарича още специалист по приобщаване или асистент по интеграция. Той подкрепя деца и младежи, които имат право на специална педагогическа помощ, за да се дипломират успешно.
Jahrgangsübergreifende / Jahrgangsgemischte Klassen	В някои начални училища децата от 1-ви и 2-ри клас респ. от 3-ти и 4-ти клас учат заедно. Предимството на това е, че по-малките могат да се учат от по-големите. На свой ред по-големите се научават да поемат отговорност.

Kernzeitbetreuung	Грижи преди и след часовете (вж. <i>Надеждно начално училище</i>)
Kita	Дневните детски заведения (Kitas) се делят на ясли за деца под 3 години и детски градини за деца на възраст 3-6 години. В дневното детско заведение се грижат за децата педагогически специалисти и ги подготвят за училище.
Klassenfahrt	Пътуването на класа е екскурзия с целия клас, която се провежда в рамките на учебно време. Екскурзията на класа обикновено продължава няколко дни, т.е. класът прекарва нощта в хижа или училищен лагер "Зелено училище" (вж. <i>училищен лагер "Зелено училище"</i>). Еднодневните екскурзии с класа обикновено се наричат училищни екскурзии.
Klassenlehrertandem	Тандем с класен ръководител означава, че двама учители водят заедно един клас. Това означава, че учениците имат две постоянни отговорни лица за контакт.
Klassenpflegschaftssitzung	Сдружението на всички родители и учители от даден клас се нарича класно настоятелство. През учебната година се провежда поне едно заседаване на класното настоятелство; това е събранието на класното настоятелство. Нарича се още родителска среща. Освен родителите винаги присъства и класният ръководител, а често и други учители.
Kurstufe	Терминът ниво на курса се използва в гимназията. Той описва последните две години от обучението в училище преди придобиването на профилирано образование. Тези две години са разделени на четири нива.
Landeselternbeirat (LEB)	Държавния родителски консултативен съвет на Баден-Вюртемберг се избира от председателите на родителските съвети на училищата във федералната провинция. Държавният родителски консултативен съвет съветва Министерството на образованието и културата и представлява интересите на родителите на ниво федерална провинция.
Landeschülerbeirat (LSBR)	Ученическият консултативен съвет на провинциите е орган, съставен от ученици от различни видове училища. Те съветват Министерството на образованието и културата по въпроси, свързани с организацията на уроците и училищата.
Lernstandgespräch	Разговорът за напредъка в ученето (наричан още разговор за развитието на ученето) е разговор между учителя и ученика за неговия напредък в обучението. Родителите присъстват на тези разговори.
Masernschutzgesetz	Ваксинацията срещу морбили е задължителна в детските градини и училищата в Баден-Вюртемберг. Това означава: Всяко дете трябва да бъде ваксинирано срещу морбили преди първия ден в детската градина или училището. Това е важно, за да може детето да предпази себе си и другите деца в групата респ. класа от болестта.
Nachmittagsbetreuung	Много общообразователни училища предлагат гъвкави възможности за грижи след училище. Децата и младежите могат да бъдат гледани там след училище, напр. докато родителите са на работа. Свободните следобедни грижи започват най-рано в 12 часа и приключват най-късно в 17:30

	часа.
Orientierungsplan	Планът за ориентиране е основата за педагогическата работа в детската градина. Документът, който е публично достъпен, дава на възпитателите стимули за непрекъснато обучение и подкрепа на децата.
Orientierungsstufe	Класовете 5-ти и 6-ти са обозначени като ориентировъчни класове. След като се преместят от началното училище, учениците трябва да се ориентират към средното училище. Ако се окаже, че видът училище, което са избрали, е твърде трудно или твърде лесно за тях, могат да сменят с друг вид училище най-удобно в 5-ти и 6-ти клас.
Regelklasse	Редовният клас е училищният клас, който посещават повечето ученици. Това е типът училищен клас, който се смята за стандартен.
SBBZ	Центърът за специална образователна и професионална ориентация - накратко SBBZ - е вид училище, в което се обучават деца със специални потребности. Има SBBZ с различни важни акценти относно подпомагането.
Schulamt	Училищната служба е държавна институция, която отговаря за професионалния контрол на училищата и за организацията на учителите.
Schulbegleiter	Училищните придружители се грижат за ученици, които имат нужда от помощ в много различни области. Те им помагат да се справят в класа или са лица за контакт в случай на лични кризи. Вместо училищни придружители понякога се използва терминът специалист по приобщаването.
Schülermitverantwortung	Доброто училище напътства учениците да помагат за формирането на училищния живот и да носят отговорност за него. За тази цел учениците от всеки клас избират по двама представители на класа от 5-ти клас нагоре. Представителите на класа са членове на ученическият съвет на училището. Те могат да участват в други обединения, например в училищната конференция. Учениците от 7-ми клас нагоре могат да участват и в Държавния ученически консултативен съвет (LSBR).
Schulförderverein	Сдружение за подпомагане на училища е сдружение с нестопанска цел, чиято цел е да подпомага училище или образователна институция. Там се включват най-вече родителите и учителите.
Schulkonferenz	В училището има различни обединения, които помагат за определянето на ежедневието и акцентите в училището. Училищната конференция е най-висшият съюз с право на участие. Учителите, родителите и - в средните училища - учениците са представени там заедно.
Schullandheim	Училищните лагери "Зелено училище" са места за обучение извън училище. Обикновено се намират в среда, в която има много природа. Училищните класове прекарват проектните седмици в училищни лагери "Зелено училище" и научават много нови неща за природата, пейзажа и културата.
Schulpflicht	В провинция Баден-Вюртемберг се прилага задължението за посещаване на училище. Това означава, че деца над 6

	години трябва да посещават училище. Там действа задължението за посещаване на училище. Ако детето е болно например, родителите трябва да го извинят писмено. Задължителното образование приключва, когато детето навърши 18 години.
Schulpraktikum	Училищният стаж (или ученическият стаж, професионалният стаж) е мярка за професионална ориентация (вж. <i>Професионална ориентация</i>). Всички ученици, които посещават 9-ти клас на реално училище (Realschule) или гимназия (Gymnasium), трябва да преминат едноседмичен стаж. В реалното училище това се нарича BORS, а в гимназията - BOGY.
Schulsozialarbeit	Социалната работа в училище се извършва съвместно от службата за младежта и училището. Това е предложение за всички ученици в дадено училище. По-специално то е насочено към деца и младежи, които търсят професионална подкрепа в случай на проблеми и конфликти. Също и родителите могат да се обърнат към училищната социална служба, ако имат проблеми с училището или със своя ученик.
Sonderpädagogischer Förderbedarf / Sonderpädagogische Förderung	Ако детето се нуждае от специална подкрепа, може да е налице специална образователна потребност. Това се определя от специалисти и е предпоставка за посещаване на SBBZ (вж. SBBZ) или приобщаваща помощ в общообразователно училище (вж. <i>Приобщаване</i>).
Übertrittsverfahren	Смяната на началното училище (до 4-ти клас) със средно училище (от 5-ти клас) се нарича преминаване. За да бъде промяната възможно най-лесна за децата и родителите, има определени процедури. Те включват напр. информационно събитие, на което се представят видовете средни училища, препоръка от началното училище, разговори с родителите и възможност, родителите да се консултират.
VAB-O	В „Подготвителната година за работа/професия“ (VAB-O) фокусът е върху обучението по немски език. Подходящо е за младежи със слаби или никакви познания по немски език, които искат да започнат професионално обучение. VAB-O се провежда в професионално училище и същевременно дава първоначална представа за професионалното интегриране.
Verlässliche Grundschule	"Надеждно начално училище" е услуга за грижи за деца, която се предлага в училищата. В зависимост от продължителността на занятието, грижите се осъществяват преди и след него. По този начин се гарантира, че за децата ще бъдат полагани грижи до шест часа преди обед (напр. от 7 до 13 часа). Времето за грижи приключва най-късно в 14 часа.
Vorbereitungsklasse (VKL)	Подготвителният клас се посещава от деца, които знаят малко или изобщо не знаят немски език. Те получават интензивна езикова помощ и се подготвят за уроците в редовния клас. Освен това те получават основни познания за демокрацията в Германия.
Vorschulunterricht	Преди децата да започнат училище, много детски градини предлагат предучилищни занятия. Те се посещават от

	<p>децата през последната година в детската градина. Те се подготвят за началното училище, като се упражняват да седят мирно, правят първите упражнения по писане и смятане или се запознават с правилата в училище.</p>
Wahlfach	<p>По правило всички предмети, преподавани в училището са задължителни за учениците. Те трябва да участват в това. Повечето от предметите са постановени от министерството. Освен това има и така наречените избираеми предмети. Тук младежите могат сами да решат, кой предмет искат да изберат. Такъв често е случаят с езиците, например. В гимназията младежът може да реши дали предпочита да изучава френски или латински език от 7-ми клас. След като изборът е направен обаче, посещаването на този предмет е също толкова задължително.</p>
Weiterführende Schule	<p>Децата посещават началното училище през първите четири години от обучението си. След това те обикновено сменят училището. Училищата, които предлагат обучение от 5-ти клас нагоре, се наричат "средни училища".</p>
Zweiter Bildungsweg	<p>Образователната система в Баден-Вюртемберг е отворена. Това означава, че винаги има възможност да продължите образованието си и да смените училището. Хората, които са завършили професионално обучение, могат също така да се върнат в училище и да получат нова диплома за завършено образование. Това се нарича „втори образователен избор“. Често тези квалификации се получават в професионалните училища.</p>